

Vergaderjaar 2007–2008

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 108

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 31 januari 2008

Uw Kamer heeft bij het ordedeбат van 30 januari 2008 de staatssecretarissen van Financiën en van Economische Zaken verzocht om een toelichting op het aanbestedingstraject van het project GOUD en het vermeende voortrekken van Microsoft bij deze aanbesteding. De aanbestedingsprocedure van het project GOUD valt onder mijn verantwoordelijkheid. Het actieplan Nederland Open in Verbinding valt onder verantwoordelijkheid van de staatssecretaris van Economische Zaken. In deze brief geef ik mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken gehoor aan het eerdergenoemde verzoek van uw Kamer.

Achtergrond project GOUD

Het project Gezamenlijke Ontwikkeling Uniforme rijksDesktop (GOUD) is in augustus 2006 gestart en is onderdeel van het programma Rijkswerkplek. Het behelst de ontwikkeling van een eerste versie van een nieuwe standaard basiswerkplek waarmee het mogelijk wordt om de rijksambtenaar altijd, overal goed te kunnen laten (samen)werken op een beheersbare en veilige manier.

GOUD versie 1 is een tussenstap gericht op het standaardiseren van de werkplek («de voorkant») waarbij compatibiliteit met de bestaande omgeving, de centrale systemen bij de departementen, van groot belang is. Daarnaast wordt nu al geëist dat de aangeboden producten in staat zijn om ook via open standaarden te koppelen naar nieuw te ontwikkelen centrale systemen, die de volgende fase zullen vormen in het traject naar open standaarden en open source. Op deze wijze wordt geen barrière naar de toekomstige ontwikkeling opgeworpen, terwijl tegelijkertijd gewaarborgd is dat gecommuniceerd kan worden met bestaande systemen.

Voor het tegelijkertijd vervangen van zowel de werkplek als de huidige centrale systemen (een zogenoemde «big bang») is expliciet niet gekozen vanwege grote risico's met betrekking tot de betaalbaarheid, bestuurbaarheid en doorlooptijd van het project die daarmee gepaard zouden gaan.

Bovendien zou de continuïteit van de dienstverlening ernstig in gevaar komen. Om leveranciers een goede offerte te kunnen laten maken is informatie over (het gebruik van) deze systemen echter wel onontbeerlijk.

Daarnaast wordt in de aanbesteding GOUD ook gevraagd om een oplossing aan te bieden die het mogelijk maakt om een deel van de nu in gebruik zijnde PC applicaties te kunnen blijven gebruiken. Op de werkplekken van de deelnemende departementen draaien momenteel meer dan 1300 applicaties die door duizenden ambtenaren worden gebruikt en die honderdduizenden manuren ontwikkelwerk gekost hebben. Deze applicaties kunnen niet zonder extreem hoge kosten onmiddellijk afgeschreven en opnieuw gebouwd worden, en niet zonder groot afbreukrisico voor de eigen bedrijfsvoering en dienstverlening aan de burger en het bedrijfsleven.

GOUD en Nederland Open in Verbinding

Bij de aanbesteding van GOUD is bijzondere aandacht besteed aan de uitgangspunten van het actieplan Nederland Open in Verbinding (Kamerstukken II 2006/07, 26 643, nr. 98). Het kiezen voor een realistisch scenario in plaats van een «big bang» brengt met zich mee dat niet in deze fase al *volledig* aan de eisen van het actieplan tegemoet kan worden gekomen.

GOUD loopt al langer is om redenen van continue professionele bedrijfsvoering van de rijksoverheid nu van groot belang. Er is niettemin veel moeite gestoken, onder meer op basis van een extern onderzoek, om de aanbestedingsstukken van GOUD zo ver mogelijk in de pas te brengen met voornemens van het Kabinet inzake open standaarden en open source software. Er zijn belangrijke wijzigingen doorgevoerd ten opzichte van de oorspronkelijke stukken, onder uitstel van publicatie.

De aanbesteding is zo ingericht dat meerdere leveranciers kunnen offrenen. Er wordt niet gevraagd om specifieke producten en/of specifieke leveranciers. Aansluiting op de bestaande omgeving is echter van groot belang. Dit is een van de eisen in het aanbestedingsdocument. Dit is conform Europese en nationale aanbestedingsregels. Het contract met een leverancier wordt aangegaan voor slechts twee jaar (met verlengingsmogelijkheid).

Van belang is dat naast de ontwikkeling van de basiswerkplek GOUD versie 1, het onderwerp van de onderhavige aanbesteding, ook al het traject gestart is om in 2012 te komen tot Rijkswerkplek versie 2.0 die geheel gebaseerd is op open standaarden en waar mogelijk Open Source software, zoals in het actieplan is aangekondigd. Daarop zal expliciet worden gestuurd.

Mogelijkheid om de procedure te wijzigen

De Europese aanbestedingskalender GOUD ziet er als volgt uit:

Sluitingstermijn Inschrijvingen	Woensdag 20 februari 2008 om 12.00 uur
Evaluatie van Inschrijvingen door de Aanbestedende Dienst	20 februari tot en met 3 maart 2008
Gunningsbeslissing	Maandag 3 maart 2008
Definitieve gunning en ondertekening overeenkomst	Dinsdag 18 maart 2008

De aanbestedingsprocedure kan tussentijds, dat wil zeggen tot de definitieve gunning, worden stopgezet. In het aanbestedingsdocument is expliciet het voorbehoud opgenomen dat de procedure tussentijds, onder vermelding van redenen kan worden opgeschort of afgebroken. Dit laat onverlet een eventuele schadeplichtigheid in de vorm van het vergoeden van offertekosten van de gegadigden. Bovendien zal stopzetten van de procedure onvermijdelijk tot een vertraging van de realisatie van een gezamenlijke basiswerkplek leiden.

Ook kan de procedure tussentijds worden gewijzigd, mits geen sprake is van een wezenlijke wijziging van de opdracht. Volgens de Europese Commissie worden als grondige wijzigingen beschouwd de wijziging van de voorwaarden betreffende bijvoorbeeld de financiering, de uitvoerings- en opleveringstermijnen, de bouwtechniek, enz. Indien wel sprake zou zijn van een wezenlijke wijziging van de opdracht dient de opdracht in beginsel in zijn geheel opnieuw te worden aanbesteed en dient de huidige aanbestedingsprocedure dus te worden stopgezet.

Het aanbestedingsdocument kan ter beschikking van de Kamer gesteld worden¹. Het ministerie van Financiën is als aanbestedende dienst overigens verplicht alle haar in het kader van de aanbesteding door inschrijver verstrekte gegevens vertrouwelijk te behandelen, behoudens wanneer een wettelijke verplichting tot openbaarmaking bestaat en behoudens wanneer inschrijver instemt met openbaarmaking van door hem verstrekte gegevens.

Tot slot

Het realiseren van open standaarden en waar mogelijk open source is voor het kabinet een belangrijke doelstelling. Tegelijkertijd wil het kabinet vlot en beheerst stappen zetten naar een gezamenlijke werkplek die ambtenaren van verschillende departementen in staat zal stellen flexibeler én efficiënter met elkaar samen te werken. Daarbij moet gezorgd worden voor een continuïteit van de dienstverlening. Wij menen dat in de aanbesteding van de GOUD werkplek deze uitgangspunten zorgvuldig met elkaar in balans zijn gebracht en zijn derhalve van plan voortvarend de vervolgstappen naar een gezamenlijke werkplek te zetten.

Mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken,

De minister van Financiën,
W. J. Bos

¹ Ter **vertrouwelijke inzage, alleen voor de leden**, gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.